

TENTOONSTELLING !

Op de Omvaart dreef een zwarte hoed. Walerik schrok en remde. Nog meer mensen hadden het drijvende hoofddekseel opgemerkt. Ze bleven op de Broeikasbrug en de visgraatparkeerplaatsen langs de Omvaart samentroepen. Walerik manoeuvreerde zijn auto aan de kant, stapte uit en spiedde het grijze water af. Er kwam wat beweging in de toeschouwers toen nog een hoed passeerde: het volstrekt grijze hoofddekseel van een doorsneemens. En toen een derde hoed voorbijdreef, zo'n akelig groen ding met een veer erop, was Walerik gerustgesteld. Ook bij de andere toeschouwers verdween de sensatiezucht toen nog twee dameshoeden, een baskenmuts, een matrozenpet, een bonte baret, drie werkmanspetten, nog drie zwarte hoge hoeden, een koksmuts, een rood kapje, een beestenbontje en zeven puntmutsen defileerden.

Eén hoed op het water kittelt de sensatiezucht. Veel hoeden op het water veroorzaken schouderophalen: pff... kunst in het spel. De watertocht werd besloten door een onbemand bootje met reclamepanelen.

Daarop stond: SCHIMMEN & SCHADUWEN. EXPOSITIE 'T OMVAARTPAND. Iedereen droop ontgoocheld af. De twijfel was verdwenen: géén zelfmoord, géén grappenmaker. Wel weer zo'n artiest, die het eerder in de gekte dan in de diepte zocht. Gerustgesteld reed Walerik naar zijn hoofdkwartier. Niemand onder de geliefden was verdronken. Ook Steffie niet, die aardige stoot die af en toe onder zo'n zwarte hoed woonde.

'Er dreven hoeden en hoedjes van allerlei slag op de Omvaart,' zei hij tegen Maria-Magda-Lena, nadat hij met haar de verplichte kus had uitgewisseld. 'Ik schrok me een bult, want de eerste die passeerde, was net zo'n zwarte hoed als ...'

'Je schrok je een hoedje?'

'Ha ha.'

'Draagt je pa misschien een hoed?'

'Nee, zelden.'

'Dacht je dat het om een concept van Jan Hoet ging? Afvaart en Uitvaart van Hoofddekseels Kortrijk - Gent?'

'Hé, weet jij er meer over?'

'Ja. Het is een stunt van Bruce Penning en consorten, dagelijks voor herhaling vatbaar. Kijk: dit bericht liep hier binnen.'

Maria-Magda-Lena overhandigde hem een slecht gefotokopieerd persbericht. Het leek meer op een rouwbericht; er zaten zwarte randen omheen.

Onderwerp: 'Een expositie - thema: Schimmen & Schaduwen - in het Cultureel Centrum 't Omvaartpand te Kortrijk. Medewerking van diverse beeldende kunstenaars. Inleiding door Bruce Penning, kunst-resercent, te 20 h. Vernissage en receptie aangeboden door de Cowboys Service Ring. Enkele stunts in de stad preluderen op dit Kunstgebeuren. Tevens uitreiking van de Trofee 1302 voor Kunst- en Cultuurverdienste door de Cowboys Service Ring aan professor Gewijde Paelinck.'

Wel wel.

'Kunstrecensent is verkeerd gespeld,' merkte Walerik op.

'Hm, ja.'

'Pre-lu-de-ren,' prevelde Walerik. 'Kunst-ge-beu-ren. Amen.'

'Wablief?'

'Alles kits met Jerry?'

'Pico bello'

'Hoe schrijf je dat? Prima woordje voor het Groot Dictee van de Nederlandse Taal.'

'Geen idee. Maar het gaat goed. Met hem.'

'Schimmen & Schaduwen!?' Walerik fronste de wenkbrauwen.

'Het schijnt een tentoonstelling te zijn waar het niet om de objecten gaat, maar wel om de schaduwen die ze afgooien. Plaatsen we het persbericht?'

'Projectie dus. Allemaal projectie. Ja. Gebruik er Mercurius' cursiefjesruimte maar voor. Die speelt niet meer mee. Ik heb hem schriftelijk bedankt.'

'Oké. De volledige tekst?'

'Ja, maar zonder fouten. En verander het uur waarop Penning de inleiding doet. Maak er 21 van. Hij moet het maar weten.'

Walerik keek even naar het etalageraam van advertentieblad **AHA!**, waarop Bruce Penning ooit een kwak speeksel had gemikt.

'Wat voor stunts in de stad zijn er nog voorzien?'

'Die worden niet aangekondigd.'

'Dat van die hoeden is flauw. Het jaagt de mensen de stuipen op het lijf. Penning zoekt het weer te ver.'

Walerik keek weer naar het venster. Het etalageraam trilde vervaarlijk toen een vrachtwagen in de straat passeerde. Links op de voorruit stond RUDY O+, rechts CHANTAL A+.

'Bah.'

'Puk de pottenbakker doet ook mee met Schimmen & Schaduwen.'

'Ha ha, met een doofpot zeker?'

'Wanneer is het ook weer?'

'Volgende vrijdag.'

'Dan verschijnt **AHA!** nog op tijd.'

'Bruce Penning: een virus.'

'Nou, nemen we de week maar eens door?' stelde Walerik de advertentie-man voor.

'Ja,' knikte het opmaakmeisje Maria-Magda-Lena.

'Wat deden al die bloemenruikers in het souterrain?', vroeg Akkemaaike. Ze betraden 't Omvaartpand. 'Je was toch niet jarig?'

'Nee nee', antwoordde Walerik te hard. 'Het is een bloemenabonnement. Ik heb het gewonnen in een tombola van de Hooikoortsliga. Tja, bloemen: het geeft wel een kleurtje hé.'

'Vreemde prijs voor een hooikoortsvereniging. Moet je nu niet nog méér niezen? Al die blosjes in huis! Van waar komen ze?'

'Wie?'

'De bloemen natuurlijk.'

'O... een of andere winkel in Kortrijk. Weet ik veel.'

'De winkel die de advertentie op de voorpagina van **AHA!** heeft?'

'Godverdomme,' dacht Walerik.

'Ja.'

'De pers is machtig,' zei Akkemaaike. 'Zelfs jouw pers, hi hi.'

De zon zonk als een bloedrode hostie in de gapende muil van het West-Vlaamse avondland. Cultureel Ontmoetingscentrum 't Omvaartpand zag er zoals alle OC's in Vlaanderen uit: eerst en vooral 'polyvalent', en niet te vergeten ook volstrekt smakeloos afschuwelijk ongeïnspireerd lelijk. Polyvalent: men moest er toneel spelen, voor dode konijnen kaarten, mosselen eten en op klompen hossen. Lelijk: afwezigheid van zowel goede als slechte smaak, zeg dus maar aanwezigheid van doodgewoon onsmak, vertaalde zich in een ellendige symmetrie van avondrode bakstenen muren, de verplichte koepel en de onvermijdelijke glazen toegangsdeuren. Dit geheel was luisterrijk omgeven door de alom gekende boomsoort der coniferen, op hun beurt beschermd door afrasteringsdraad van een bekende firma. Zoals alle Ontmoetingscentra bevond ook 't Omvaartpand zich ergens lukraak aan de rand van een 'bebouwde kom', een plek dus waar veel mensen tegelijk in de soep zaten, vrolijk, ludiek, gedurfd, haaks op alle andere architectuur, afgescheiden als een drol door zijn hond. Ha, Jan Modaal wou Modern? Jan Modaal zou Modern krijgen! En een architect met ringbaard en lang haar schraapte een gebouw bijeen.

Kokhalzend betrad Walerik dit cenakel van kunst en cultuur. Op zijn buik bengelde een fotoapparaat. Hij was van plan dit boeiende Kunst-gebeuren

voor het nageslacht te vereeuwigen. En **AHA!** kon daar als lokaal blad ook niet omheen.

'Heb jij nog een tweede stunt gezien na dat hoedengedoe?' vroeg hij aan Akkemaaike. Het was de langste zin die hij tot haar richtte sedert ze weer in zijn leven opgedoken was.

'Nee,' schudde ze. Ze was met haar gedachten nog altijd bij die ruikers. Wel-dra bevonden ze zich onder het roezemoezende volk dat op 'Schimmen & Schaduwen' was afgekomen. Het was de Cowboys Service Ring, sectie West-Vlaanderen, die dit unieke gebeuren mogelijk maakte. Daar kon niemand naast kijken: op alle mogelijke plaatsen prijkte hun embleem. Het be-trof een lasso die eigenlijk een koeienstaart was. Statische elektriciteit hing in de lucht.

Professor-prijswinnaar Gewijde Paelinck torende reeds zeer tevreden bo-ven een schare bewonderaars uit. Hij naderde de 75, de kranige Paelinck, en naar het scheen moest hij nog niet tegen zichzelf in bescherming worden genomen. De Kortrijkse vrijdagavond-avantgarde was present.

De Omvaart, ooit Golden River, thans verontreinigd traankanaal, figureerde niet langer in het plastisch werk van de kunstenaars uit de streek. De goed-geklede kunstjongens waren op andere treinen gesprongen: geen geschilder meer, geen geklieder, geen abstract, geen wild gedoe. Wat dan wel? Wat schoot er dan nog over om op te vallen in deze pikorde van haantjes en hennetjes?

Properheid.

Cleanheid.

Schimmen en Schaduwen.

Rein vernunft.

Dat schoot nog over. Benodigdheden: licht.

Zuinig licht.

De Kunstkring, financieel aangepord door de Cowboys Service Ring, had het aangedurfd de eerste immateriële expositie uit de geschiedenis op te zet-ten. Een 'wereldprimeur', zo deed het plaatselijk de ronde.

Aan het gezicht van de oude Vlaamse professor Paelinck, winnaar van de Trofee 1302 voor Kunst- en Cultuurverdienste, kon je merken wat hij ervan dacht: niets. Hij bekéék niet eens iets.

'Wat er dan te koop was?' informeerden enkelen bij Bruce Penning, voor-zitter van de Kunstkring.

'O, maar elke installatie apart is te koop,' antwoordde deze. 'De belichting en de voorwerpen die er eventueel nodig voor zijn. De schimmen en de schaduwen komen er dan vanzelf bij.'

Journalist Bert Cox knikte wijs en noteerde 'instalatie' in zijn opschrijfboekje.

'Godverdomme,' dacht Walerik, terwijl hij een overbodige foto nam, 'en Paul Delvaux heeft nog zo indringend op zijn fluitje geblazen! Met zijn kepie gezwaaid! Geseind hoe laat het was! Wat is dat hier allemaal voor geklun-gel?'

Akkemaaike en Walerik baanden zich een weg tussen hobbelpaarden met lampen op hun kop, fel beschenen kapstokken met en zonder kleren, een transparante Mercurius-figuur (symbool van handel en diefstal, bevond zich ook boven op het Kortrijkse Halletorentje), met licht doorstraalde etalagepoppen, projectiedoeken, een aquarium met kaarsen in en nog veel meer van al dat fraais.

Het was snoeiheet in de zaal. Er liepen schimmen en schaduwen rond die vroeger op school nooit goed hadden opgelet. Toch hadden ze in de loop der jaren een smak geld verdiend. Nu haalden ze hun achterstand in door expo's af te schuimen, deel te nemen aan Kunst-gebeurens en naar prijzen te informeren. De chique catalogus SCHIMMEN/SCHADUWEN (incl. 5 gedichten van de dichter Bruce Penning) hielden ze klemvast tegen hun ribbenkast gekneld. Een eensluidend verklaard afschrift van aanwezigheid. Met hun andere arm trokken ze een vrouw met zich mee, waartegen ze spraken:

'Die kateloog neem ik thuis wel eens door.'

'Ja', knikte de bedgenote. 'Er staat op: ONGRIJPBARE BEELDEN. Goed gevonden hé?'

'Ja. Ah: daar is Cyriel ook.'

Eenheid in verscheidenheid! Wie wou daar niet bij zijn!

'Onbegrijpelijke beelden, mijn reet,' mompelde Walerik kwaadaardig.

'Welke schaduwen projecteert mijn drol?'

'Wablief?' vroeg Akkemaaike.

'Niets. Kijk: die gezwollen op de muur, dat zijn onze hoofden die schaduwen...'

'Zeveraar.'

Hij verkende de vrouwen in de zaal en ontkleedde er enkele van. Van lang geleden herinnerde hij zich het puberbos: de parka's en de rolkragen en de geblokte houthakkershemden die de borsten goed verborgen hielden en die voortbewogen op jeans als bleke berkenstammetjes. Nu verschenen de jonge oude cowboys in gedurfde pakken: grijs, grijzer en grijst. Als je aan Kunst deed: zwart.

Walerik herkende Tjeef Vanleeuwe van het cultuurblad *Ons Zwervend Deel*. De man pendelde van receptie naar receptie. Zijn haar zat weer goed en zijn pak was weer grijs, veilig grijs. Acht op de tien, om het in zijn eigen jargon te zeggen. Ginds flaneerde ook Mercurius, gesjeesde cursiefjesschrijver met de verplichte staart in het haar. Hij deed alsof hij Walerik niet zag. Die deed krek hetzelfde.

Hoe laat was het al?

Daar drupte nog volk naar binnen. Zelfs een Europarlementslid. Cultuurfilosoof Tjeef Vanleeuwe verliet zeer onbeleefd zijn praatgroepje en haastte zich naar dat lid. Walerik en Akkemaaike schudden nu enkele handen.

'Dag Puk. Dag Steffie.'

'De zaal hier werd pas verleden week officieel toegezegd,' zei Bruce Penning. Een volstrekt overbodige mededeling, waar niemand naar luisterde. Volk stroomde nu toe. Wellicht waren de laatste winkels pas dichtgegaan. Waleriks fototoestel bleef werkeloos op zijn buik bungelen. Uit deze diepten van ellende zwaaide een onbehouwen Klaas Houtersen goeiedag en gebaarde 'tot straks bij een glas.' Walerik knikte dat hij het begrepen had. Het was maanden geleden dat hij die nerveuze rattenkop van een Houtersen nog had ontmoet. Hij koesterde veel sympathie voor die kettingrokende zenuwpees, wiens kleurrijke doeken bevolkt werden door slangen en tijgers. Maar niet vandaag.

Algemene eclips plotseling; Akkemaaike en Walerik werden in een baan om de aarde geduwd.

'Godver,' deed hij hardop.

'Sst.'

Een vrouw als een wolk verscheen. Het was Rozemarijke, die overal was en niets betekende. Wel scheen het dat ze geld kon schijten. Ze kreeg een glas vernissage-apezuur. Bruce Penning, lachend als een breedsmoelkikker, verwelkomde het mens Rozemarijke. Zijn trouwring flikkerde weer vervaarlijk. Op de achtergrond stond zijn wettelijke echtgenote boze schimmen en grimmige schaduwen af te gooien. Een zoen. Bijna tong. De Penning-vrouw rukte in gedachten de Rozemarijke-tong uit en veegde er haar kont mee schoon.

'We blijven niet lang,' zei Walerik plotseling tegen Akkemaaike.

'Misschien wordt het een mooie avond,' antwoordde die. Walerik dronk zijn vloeistof in één teug op. Alleluja. Gezwind plukte hij een vers glas tegengif van een dienblad. Ze keken hier op geen euro, de Cowboys. Kijk: een kers in het glas van die bloedmooie vrouw daar.

'Origineel hé, schimmen en schaduwen?' klonk het plotseling achter hem. Walerik keek om. Jerry. Hij wou een hand geven, maar zijn glas en zijn sigaret zaten in de weg.

'Dag Jerry! Maria-Magda-Lena!' zei hij blij. Hij zette zijn glas weg en klopte op Jerry's schouder, zodat de askegel van zijn sigaret afbrak.

'Akkemaaike. Dag. Walerik. Ook dag.'

'Hoe gaat het met jullie? Niet te drinken hé, dat spul hier.'

'We mogen niet klagen.'

'Ook eens afgekomen?'

'Bah ja, ondertussen zijn we van de straat weg hé.'

Walerik pakte zijn glas weer en tuurde erin. Akkemaaike keek naar een passerende schim.

'De toespraak moet nog komen,' zei Maria-Magda-Lena.

'Ze komen nog niet te vlug rond hé, met drank.'

Walerik keek van zijn glas op en spiedde in het rond. Hij zag Klaas Houtersen staan, in een kolom van sigarettenrook, omringd door vrouwen van het andere geslacht.

'Tot straks misschien? Ik zoek even een glas,' zei Walerik, het gesprek saboterend. Jerry en Maria-Magda-Lena knikten.

'Maar je hébt een glas,' zei Akkemaaike, toen ze weer alleen waren. 'En ik wou wel even kennismaken. Het is pas de tweede keer dat ik ze samen zie.'

'Van mij ook. En ik bedoelde een vergrootglas,' meesmuilde Walerik. 'Om naar talent te zoeken'.

'Pff.'

Hij had nog steeds geen andere foto's genomen, ondanks diverse schitterende belichtingen. Hij zocht Steffie en Puk even op. Akkemaaike ging kwaad kunst kijken.

Klaas Houtersen, ofschoon hier niet met werk vertegenwoordigd, stond gevangen in een heksenkring van belangwekkende en verblindende vrouwen. Ze zagen wellicht wat in dat kleurrijke slangen- en tijgergedoe van hem. Walerik walste de vloeistof in zijn glas. Terwijl Akkemaaike in gesprek was met een Vlaams-culturele apotheker met een oorlogsverleden had hij andermaal bijgetankt. Hij luisterde naar het drukke gebabbel van die troep bavianen. Ze beschikten over de gave van de taal en sleepten bij het lopen niet langer hun knokkels over de grond. Schimmen- & Schaduwenvolk, maar niemand kéék echt naar de Schimmen & Schaduwen, waarvoor diverse bekende Vlaamse kunstenaars 'tekenden': Debeule, Deneckere, Desmet, De Smedt, Sweetheart, Vandenbergh, Vandenbroecke, Van Den Brouck, Vandenabeele, Verduyn, Verleye, Verleyen.

'Goedenavond, meneer Sotheby, hoeveel gaat een Van Den Brouck heden ten dage?'

'Ach meneer, even Tokio faxen. Mag het in symbooldollars?'

Jazzformatie 'De Purperen Heidenen' begon nu op te treden. De muzikanten bevonden zich op een podium dat ook druk bevolkt was door gatenplanten en conifeertjes die uit het stadhuis waren aangesleept. Die gasten zag je vaak op vernissages. Nog geen eigen cd in zicht, nee.

Akkemaaike dreef verder van Walerik af, die geen moeite deed dit te beletten. Iedereen begon een beetje ritmisch mee te bewegen. Toen stootte plotseling een jonge niet-geselecteerde kunstenaar een Berlijnsblauwe asbak om. Die kukelde splinterend op de vloer. Onderdelen hupten een eind gek weg. Rond de plaats des onheils vormden zich AAH- en OOH-groepjes. Walerik naderde en vernam het treurige nieuws dat de betreurde asbak eigenlijk een pronkstuk van 't Omvaartpand was. Geweest was.

'Er moet hier maar niét gerookt worden verdorie!' zei een gezonde groene geest in een gezond groen lichaam ferm. Het Europarlementslid knikte instemmend.

'Ja,' beaamde ook Tjeef Vanleeuwe. Walerik vloekte stilletjes omdat een kalende oude dame hem op de tenen trapte. De kunstenaar Vanden-berghe, die gewoonlijk met marmer werkte, onderzocht de brokstukken en schudde dan treurig het grijs gelokte hoofd.

'Niks meer aan te doen, jongens. Niet meer te lijmen.'

'Wie zal dat betalen?'

Een olijke japneus verzocht de muzikanten van 'De Purperen Heidenen' om een treurmars.

'Noem het Stof en As! 'riep hij schalks. Op het muziekschavot schudde de leider glimlachend zijn kale kop. De contrabassist begon de snaren van zijn instrument wellustig te plukken, alsof het luizen waren in zestienjarig meisjeshaar.

'Zo klonk de band in de bar van de zinkende Titanic,' riep de olijkerd. Die moest in de gaten gehouden worden.

Klaas Houtersen verdween nu zowat tussen vleselijke vrouwen met blote V's in hun rug en hun haren in een wrong. Telkens hij een sigaret wou rollen, en dat gebeurde om de haverklap, moesten, V1, V2 of V3 zijn glas even vasthouden.

'Goed gespeeld, rattenkop', dacht Walerik. 'En er hangt of staat hier geen eens werk van je. Prima'.

De tijd begon te dringen; de mensen ook.

Eindelijk besteeg Bruce Penning het spreeschavot. Hij zag wat bleek, alsof hij op de galg toestapte.

'Dat is de echte oker', zei de kunstenaar William Sweetheart zeer beslist tegen Puk. 'Oker is de kleur van zijn jasje.'

'Er moet wat craquelé in,' oordeelde Puk. 'Zou 'm veel beter staan, de joker.' Terwijl iedereen de man op het schavot met zijn of haar ogen opat, keek hijzelf naar iedereen en naar niemand. Het was een goede tactiek.

'En ik moet vooral blijven beseffen', dacht een zwetende Penning, 'dat een publiek uit vele eenlingen bestaat. Ze zullen me niet opeten. En ze dragen allemaal slippjes en onderbroeken.'

Toen viel zijn blik op Walerik.

'Die van **AHA!**' flitste het door zijn hoofd. 'De schuinschrijver.'

In tijden van hoge nood en hete vuren flitsten de gekste gedachten door zijn hoofd. Thuis, voor de spiegel in de roze badkamer, had hij de laatste mee-eter uitgeperst en zijn speech twee keer opgezegd. Dat Algemeen Beschaaft Vlaams zou hem wel lukken: kwinkslag hier, kwinkslag daar. Enkele stiekeme glazen gin hadden hem al op vernissagetemperatuur gebracht.

Het lawaai dijde in groter wordende cirkels uit. Penning was een steen in een poel die steeds stiller werd. Reeds zwegen vele aanwezigen. Ze plaatsten zich met hun blote aangezicht naar de spreker toe. O wat haatte die op dat ogenblik al die witte vlekken en die grote roze oorschelpen! Hier en daar hoorde je nog wat opmerkingen na vervaldatum en enig beleefd geginnegap in mineur. Sweetheart luisterde naar vermeende krekels buiten op het gazon. Vandenberghe probeerde zonder lawaai te maken een handvol chips naar zijn gezicht over te hevelen. Klaas Houtersen schraapte de mist in zijn keel weg, alsof hij het zelf wou zeggen. V2 hield hem in de gaten. Ze kreeg een visioen. De plexikunstenares Verduyn, pruilend als een barbiepop, keek naar marmeren Vandenberghe die chips morste. Tweeënzestig anderen kruisten de armen voor de borst. Het begon. Pennings blad trilde als een belastingformulier. Het woord zou vlees worden.

Walerik toverde een pilletje tevoorschijn, slikte het door, haakte zijn duimen achter zijn broeksriem vast en wachtte op wat komen moest. Zijn fotoestel bleef koppig op zijn buik bungelen. Rozemarijke, in de gaten gehouden door mevrouw Penning, bestudeerde de licht- en schaduweffecten van De Smedt. Aldus vermeed ze visueel contact met haar geliefde spreker-dichter, want dat hij zich verspreken zou, stond als een paal boven water. Ze leed mee. Dan nam Bruce Penning, na driewerf geklop op de microfoon, het woord, brak het en deelde het mee aan de genodigden. Rozemarijke

haalde opgelucht adem. Pottenbakker Puk ging plassen. Walerik slikte en keek naar de fel articulerende lippen van Penning. Mevrouw Penning keek door haar echtgenoot heen. Akkemaaike stond te dromen. Puk kwam terug. Zijn schoenen waren besproeid. Zijn lange haren stroomden van onder zijn rood pausmutsje neer tot ze overvloedig in een al net zo lange baard. Mercurius keek opzij; zijn staart zwierde mee. Dat deed hij opzettelijk.

En toen keek bijna iedereen om. Kunstcriticus Dick Lunet, bekend van de regionale radio, kwam stilletjes maar zeer zichtbaar binnen. Hush! Hush! Hij voerde een vrouw als een aanhangwagentje met zich mee. Ze bestond, van onderen te beginnen, uit lieslaarzen, billen, een gordel die wat Vlaams textiel samenhiield en daar helemaal bovenop voorwaar nog een hoofd met oranje achterovergeharkt haar. Lunet zelf was gehuld in de verplichte witte sjaal. De samscholing schoof eerbiedig open. Lunet en het wezen tipptenden glimlachend naar voren. Daar drapeerde de kunstcriticus zijn jas los om zijn schouders en klopte met een Gauloise op de snuifdoos van zijn hand. Aan de lijn... klaar... start.

Waleriks blik dwaalde af en haperde aan een vochtplek boven een venster. Met enige verbeelding kon je er de klassieke contour van Napoleon in herkennen. Zijn blik zakte tot op de vensterbank. Daar zat, zwaar vermoeid, met wallen onder de ogen waar hij zo in kon stappen, apotheker Vondel. De catalogus 'SCHIMMEN & SCHADUWEN - ONGRIJPBARE BEELDEN' stak slordig uit zijn jaszak. Onophoudelijk klopte hij assenkegeltjes af, steevast naar het craquelé in de vloertegels turend. Wilfried Vondel bezat een collectie werken van Klaas Houtersen: slangen die naar tijgers beten en tijgers die lange slangenstaarten hadden. Maar Vondel was vanavond ietwat verdwaald, ook al was er veel licht: Houtersen was hier niet met werk vertegenwoordigd. Iets slangachtigs ontdekte hij alleen in de koeienstaartemblemen van de Cowboys Service Ring, waar hij zelf ook lid van was.

Mercurius' rechtervoet sliep. Walerik moest dringend plassen. Houtersen schoof al naar de cocktailbar op. Zes vrouwenogen reisden onzichtbaar met hem mee. Akkemaaike onderdrukte een geeuw. Vandenabeele bestuurde Debeule. En toen kwam de aap uit de mouw.

Er kwam beweging in de gelederen. Professor Gewijde Paelinck slaapwandelde naar voren en beklom struikelend het spreekshavot. Bruce Penning, omringd door enkele geheel uit ellebogen opgetrokken politici en leden van de Cowboys Service Ring, overhandigde de Trofee 1302 voor Kunst- en

Cultuurverdiens te aan Paelinck. Die keek zeer ernstig. Enkele fototoestellen bliksemde. Walerik verroerde geen vin. Akkemaaike stuurde hem boze blikken toe. De aanwezigen applaudisseerden. Maar niemand wist echt goed wie die rare oude kwiet was. Of wat voor verhevens hij gedaan had. Schouder aan schouder stonden ook Tjeef Vanleeuwe van 'Ons Zwervend Deel' en het Europarlementslid handjes te klappen.

'En dan geef ik nu graag het woord aan professor Paelinck,' articuleerde Penning in de microfoon. Dan! Nu! De oude prof bekeek de micro vijandig. Hij liet zijn blikken over het volk glijden. Het werd stil. Zelfs apotheker Vondel keek even op, een oude zeehond.

Een spiekblad? Geen blad. De professor zou geen blad voor de mond nemen! Onmiddellijk al veroverde hij daardoor de bête bewondering van vele aanwezigen. Hij kende alles vanbuiten!

Aap, mouw.

Want zo sprak hij, de oude gestudeerde kwiet:

'NEE, dames en heren, waarde genodigden, in deze kunst-tempel als het ware spreek ik recht uit het hart tot U, zonder een blad voor de mond te houden. U, de cultuurdragers en -verspreiders van ons Vlaamse Volk, dat weleer van Noordkaap tot Kaap De Goede Hoop ...'

'Grote God!' dacht Walerik.

'Oei,' dacht Tjeef Vanleeuwe. Hij loerde stiekem naar de Europarlementariër. De verzamelde Schimmen en Schaduwen keken gebiologeerd toe. Professor Gewijde Paelinck projecteerde een schaduw die de gehele zaal plotseling leek te verduisteren.

'... het ontaarden van waarachtige Vlaamse kunst in te dijken... respect voor ons rijke verleden... hand in hand... blik op de toekomst gericht...'

'Dit is je reinste gewauwel,' flitste het door het hoofd van de Euroman. 'Ik moet iets doen. Ik moet hier een daad stellen. De pers is aanwezig. Dit kan toch niet!?' Hij loerde stiekem naar cultuurdrager Tjeef Vanleeuwe. Die moest toch ook ...

'... nu al pasjes uitdelen aan antiracisten... zover moet komen... onze schoolpoorten wagenwijd open... wat komt er in de plaats? ... Ik vraag het U, cultuurdragers van ons Vlaanderen... dulden wij nog langer dat... mogen wij nog onszelf zijn... ongestoord en veilig in Brussel... ons Brussel... dat ze ons aan het afpakken zijn...'

'Ik ga weg,' besloot de Europoliticus, toen hij merkte dat zelfs Tjeef Vanleeuwe niet bougeerde.

'God laat dit niet lang duren,' bad Vanleeuwe. Ook hij had voor Paelinck als trofeewinnaar gestemd, als prominent lid van de Cowboys Service Ring.

'Maar allez,' dacht Walerik. Hij ving de blikken op van Klaas Houtersen, die bedenkelijk keek en tegen zijn voorhoofd tikte. Walerik knikte. De plastische kunstenaars stonden roerloos de redevoering te ondergaan.

'Ik vertrek', besloot de arme man. 'Nu!'

'Hé!' deed Tjeef Vanleeuwe geschrokken. Hij trok de Europarlementariër bij de mouw en belette hem te vertrekken.

'Dit kun je niet maken!' fluisterde hij hem toe. 'Die man is eh...' Hij wou ook tegen zijn voorhoofd tikken, maar hij stond vlak in het vizier van Paelinck.

Verdammt! Verdammt!

'Maar allez!' protesteerde het parlamentslid. 'Dit is pure propaganda voor het Vlaams Belang!'

Het speeksel van Paelinck waaierde over de eerste rijen uit. Niemand legde de man stil. Allen zwegen en luisterden. En iedereen had gezien hoe de kritische geest en cultuurverspreider Vanleeuwe de gezonde reflex van het Europarlementslid had belet. Walerik ging kwaad plassen. Paelinck kakelde en orakelde door, intussen bewijzend dat de mens van de kip afstamt. Het paard van Troje hadden ze hier binnengesleept. Houtersen was al aan de bar beland. Tjeef Vanleeuwe werd bijna onwel. In het hoofd van het Eurolid stapelden de vragen zich op. Hoe zat dat hier? Waarom reageerde die zogenaamde rebel van een Vanleeuwe niet?

'... ons eigen volk... cultuur... 't is toch niet waar zeker... erfenis van onze Dietse groten... spoor... gulden spoor a.h.w. ... opkomen voor onze eigen zaak... onze taal...godsdienst.'

De Trofee 1302 winnaar, sectie Kunst & Cultuur van de Cowboys Service Ring (regio zuidelijk West-Vlaanderen), ejaculeerde onverdroten zijn speeksel. Daartussen deden zich woorden voor: bacillen, virussen en bacteriën. Het volk morde niet. Het diet zweeg. Talloos waren de taallozen.

Na gedane sanitaire zaken inspecteerde Walerik zijn hoofd in de wastafel-spiegel. Die schaduw onder zijn linkeroog wou maar niet verdwijnen. Vooral van op wat afstand viel die op. Hij zette een stap achteruit en wreef zijn handen nauwkeurig droog.

'Die klootzak daar op het podium verdient een dreun in zijn Vlaamse ballen,' mompelde hij.

Er klonk gedempt applaus. Paelinck had gezegd. Vlak daarna was er geroezemoes van bevrijde stemmen. De lach van een vrouw parelde daar even boven uit.

'Grote gribus, wat nu?' articuleerde Walerik voor de spiegel. Hij controleerde zijn gulp. Enkele mensen zochten de toiletten op.

'In Amsterdam dansen ze op je motorkap tot je honderd gulden uit het raam gooit,' zei Klaas Houtersen tegen een medeplasser. Aan het heen- en weer-zwiepende toiletdeurtje verscheen nu een vrouwspersoon.

'Kom je, Klaas?'

'Ja,' knikte die verstrooid.

'Hoi, Walerik, alles goed?'

'Heb je dat kwaakdier daar gehoord?' vroeg Walerik.

'Ze moesten hem opblazen met een rietje,' vond Klaas. 'Nou, tot straks?'

'Yes,' knikte Walerik anderstalig. Kwaad keek hij naar het kutwif, dat een zwiepend deurhalfje tegen haar kont kreeg.

Achter het venster waarboven hij de vochtplek had ontdekt, glom nu blauw schijnsel. De kunstenaar Sweetheart had zijn assemblage op het gazon van 't Omvaartpand van licht voorzien. Geen kat ging kijken. Professor Gewijde Paelinck, cultuurdrager Tjeef Vanleeuwe en de Europoliticus waren spoorloos. Waar waren Akkemaaike? Puk? Steffie? Walerik nam nu plaats op een cirkelvormige bank met middenin een reusachtige gatenplant.

'Hoe zou het zijn,' dacht hij, zijn ogen even sluitend, 'levend te ontwaken in een met zorg en liefde toegedekt graf? Ik wil verbrand worden als ik doodga.'

'Misschien heeft hij tandpijn,' opperde Mercurius in de verte, maar Akkemaaike luisterde niet. Maria-Magda-Lena en Jerry brachten Walerik weer onder de levenden.

'Hei, dromer. Wakker worden. Wat vond je van die Haerinck?'

'Paelinck. Het is Paelinck. Aan zulke seniele fossielen ontlene de straatvechters van 't Vlaams Belang hun domme slogans'.

'Je moet je niet opwinden. Nam je foto's?'

'Nee. Godverdomme nee. Heb je die Vanleeuwe zien staan? De windhaan! De receptiekuif! Die parlementariër wou het echt aftrappen, hoor!'

'Dat hebben we ook gezien.'

'Amai Kunstkring. Amai Penning. Amai Cowboys.'

'Laat Penning nou maar.'

Oranje hostessen brachten helgekleurde dranken rond. Iemand zat rustig rokend op een lichtgevend marmeren voorwerp van Vandenbergh. Zij besefte niet dat ze op een kunstwerk zat. Een eind daarvandaan stond de kunstcriticus Dick Lunet. Rond hem klitten kuchend en hummend mensen samen: kunstkippen, olieversers, conceptuele kliekjsgasten, nieuwe

wilden met Lennon-brilletjes, abstracten met copywriters-stoppelbaarden, derderangsfilosofen.

'Godverdomme,' mompelde de eenzame Vandenbergh. Hij stond niet bij het groepje, maar keek naar de vrouw die op zijn kunstwerk zat. Vrouwen hielden niet van marmer. Ze zaten erop. De marmerkunstenaar genoot pas erkenning als hij zelf onder koel marmer lag.

Hoe later het werd, hoe schimmiger en schaduwrijker de figuren werden. Lunet glimlachte breed en dronken met zijn door de Noordzeezon gebruide gezicht toen hij, uren te laat, Angelica introduceerde, de vrouw die hij heden ten dage overal met zich meevoerde. Daarna vertelde hij voor de omstanders een mop over zijn reis met zijn ex naar Marokko.

'Dat zou professor Paelinck, hij is al weg, zie ik, dat zou Paelinck niet graag horen, denk ik,' gniffelde hij. 'Ex! Marokko!'

Na de mop en het daaropvolgende geschater grijnsde Mercurius breed. Hij bevond zich ook onder de luisteraars en had zicht op één tepel van Angelica. Akkemaaike en Maria-Magda-Lena stonden even verderop in drank verzonken. Walerik probeerde een gesprek met de kunstenaar Desmet gaande te houden. Klaas Houtersen was alweer door V2 getroffen. Vandenbergh beschreef nu elliptische banen om de drankentafel.

En toen kwam Akkemaaike zeggen dat ze naar huis ging.

'Ik moet nog een foto nemen,' zei Walerik. 'Kom ik later dan nog?'

'Je hebt gezopen. Je bent zat. Ik hield je in de gaten. Ga maar naar je souterrain.'

'Heb je die klootzak van een Paelinck bezig gehoord? Hoe Penning zoiets...'

'Die foto die je nog gaat nemen, wordt zeker een bewegend beeld? Primeur voor **AHA!**'

'Ik ben nog nuchter hoor,' protesteerde Walerik. 'Komaan!'

'Waar zijn Jerry? Bruce Penning? Maria-Magda-Lena?' Waleriks beeld vertroebelde.

'Zeg, ga jij straks maar te voet hé. En pas op jezelf.'

'Maak je geen zorgen, mijn poezewoeveke.'

Akkemaaike vertrok.

'Zo,' dacht Walerik. Hij spiedde de zaal af op zoek naar koppen die moesten rollen. Hij wou eigenlijk die ossendienende poët van een Penning wel eens flink de waarheid zeggen.

Mercurius wou met zijn zeemstem de bloedmooie Angelica nog een wise-crack toevertrouwen, maar die luisterde liever naar de corpulente, gezellige William Sweetheart. Dat wandelende darmkanaal hield haar in de ban.

'Mijn in zicht,' mompelde Walerik. Hij was op Angelica en Sweetheart aan het afstevenen, maar veranderde van koers toen hij de gestraalde cursiefjesschrijver ontwaarde.

Er was al veel volk naar huis. Alleen de kunstenaars en hun getrouwen waren er nog. De leden van de Cowboys Service Ring waren ook al richting horecasector verdwenen, want het was vrijdag. Sommigen zaten lelijk met die Paelinck in hun maag gesplitst. Enkelen zelfs met Vanleeuwe. En de man van het Europarlement. Dichter-bediende Bruce Penning spelde namens de organisatoren een cheque uit voor de jazzformatie 'De Purperen Heidenen'. Klokke twaalf struikelde apotheker Wilfried Vondel over een opkrullend vloerkleed. Mercurius en Penning kalefaterden hem in het keukentje. Walerik van **AHA!** kwam nog wat ruziën, maar die struikelde zowel over zijn woorden als over zijn gedachten.

'Het gaat wel,' mompelde Vondel. Hij zocht houvast aan een glas. Mercurius zette een deur open. Frisse Vlaamse Omvaart-lucht stroomde naar binnen. Penning zei dat hij en zijn vrouw maar eens opstapten.

'Ja, maak er een mooie wettelijke stoet van,' zei Walerik zuur. Nog anderen verdwenen in nacht en nevel in het duistere Omvaart-dal: schimmen, schaduwen.

Voor de hanen in de regio hun gregoriaanse toonladders uit hun strot persen, braakte Angelica met veel overgave de wastafel in de York Arms vol, alsook de rug van een tochthond die een scheur onder de deur bewaakte. Ze giechelde troebel tegen haar spiegelbeeld. De kunstenaar Debeule kwam in het passeren even haar zijige dijen kneden. Hij liet een katebelle-tje in één van haar lieslaarzen glijden.

'Er zit iets in je linkerlaarsje,' fluisterde hij erotisch in haar nek, en keerde naar het gezelschap terug.

De geblokte vloer van de York Arms schommelde als een zwevend schaakbord voor Waleriks ogen. Vandenberghe imiteerde professor Paelinck en stootte daarbij een beeldje omver. Het was een afgodje uit het oosten. De Aziatische ober lachte en hilde. Vandenberghe probeerde hem te sussen door hem op een stuk papier te portretteren. Hij signeerde met 'Gladde Paelinck'.

Apotheker Vondel bracht nog een stuk van de nacht in zijn eigen portiek door. Hij hield vijf kunstmapjes, incl. de Penning-gedichten, onder zijn rechterarm geklemd. Met zijn linkerarm rookte hij. Toen hij voor de zoveelste keer zijn zakken wou aftasten op zoek naar die onvindbare sleutel, ontdekte

hij dat hij in elke hand een brandende sigaret had. In de verte raasde de ochtendtrein van 04.38 voorbij. De overwegbellen rinkinkten onwerelds. Een nieuwe dag brak aan; een haan besteeg een rokende mestvaalt.

In de York probeerde criticus Lunet aan Rozemarijke uit te leggen waar zijn achternaam vandaan kwam. Het kind was echter met haar gedachten bij de afwezige Penning, die nu misschien verplicht werd de linkerborst van zijn wettelijk geregelde echtgenote te strelen. De plexikunstenares Verduyn kreeg omtrent Lunet bloederige visioenen. Lunet had er namelijk schuld aan dat het Provinciaal Museum voor Moderne Kunst haar plexi zeemeerminnen weigerde aan te kopen. Nee, ze investeerden liever in boomwortels en tl-buizen, waarmee bijvoorbeeld die wandelende strontmachine van een Sweetheart zijn gedrochten ineenknutselde. Desmet zat te vloeken. Vandenberghe zei leuke dingen tegen Angelica. Walerik legde zijn moede hoofd ter tafel. Hij droomde dat hij, omringd door kunstenaars, zijn hoofd ter tafel legde.

De conciërge van 't Omvaartpand stapte met knerpende zolen door de zaal. Hij had pas nieuwe schoenen gekocht. Hier en daar dronk hij het grondsop uit een fles. Hij knipte de lichten uit.

'Foetsie, kunst,' fluisterde hij. Daarna floot hij twee keer. Kwispelstaartend kwam zijn hond Bagger eraan. Hij hief een poot tegen een Kunst-installatie van de bekende Plastische Kunstenaar Vandenabeele. Goedkeurend knikte de conciërge.

'Braaf!'

Dan verlieten beide schimmen het pand.

De tentoonstelling was gedaan.